

ASPECTE PRIVIND POLITICA UE PENTRU BUNĂSTAREA ANIMALELOR

INTRODUCERE

Organizația Mondială pentru Sănătatea Animalelor a oferit următoarea definiție a bunăstării animalelor în 2008: un animal este în bună stare dacă este sănătos, se bucură de confort, este bine hrănit, se află în siguranță, poate să își manifeste comportamentul înnăscut (natural) și nu suferă din cauza unor stări neplăcute, precum durere, frică și stres (6). Conceptul de bunăstare a animalelor este consacrat în articolul 13 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care recunoaște animalele ca ființe sensibile.

REZULTATE

Cunoștințele în materie de bunăstare a animalelor au evoluat cu rapiditate în ultimii ani și au făcut obiectul unei atenții deosebite din partea mass-mediei. Parlamentul European a adoptat două rezoluții (în 2010 și în 2015) referitoare la politica UE în materie de bunăstare a animalelor (3). Acțiunile din UE în acest domeniu utilizează patru surse principale, fiecare având propriul mecanism de control (figura 1).

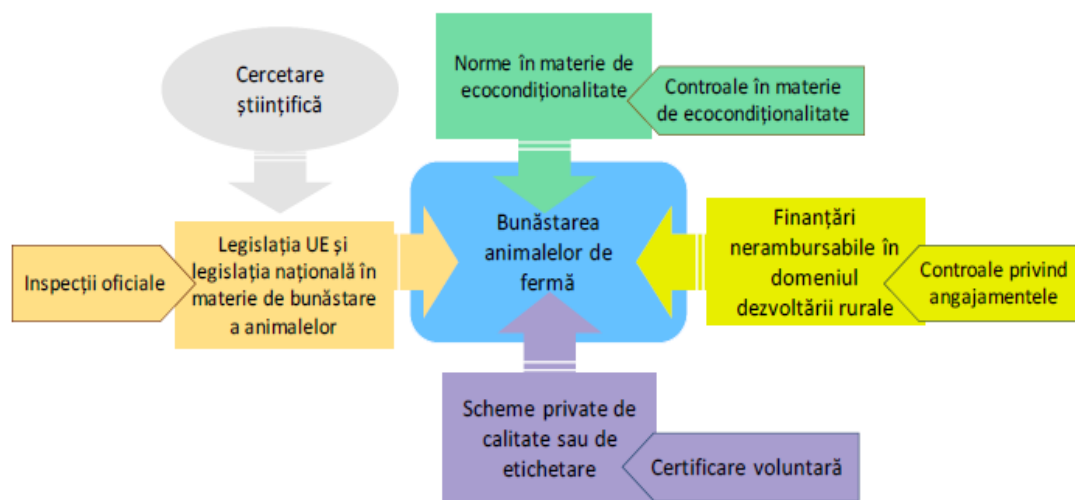

Figura 1 – Acțiunile din UE cu un impact asupra bunăstării animalelor (1)

Potrivit unui studiu al Parlamentului European¹, în UE există aproximativ 4,5 miliarde de pui, de găini ouătoare și de curcani și aproximativ 330 de milioane de bovine, porcine, caprine și ovine.

Conform informațiilor publicate de o organizație pentru bunăstarea animalelor, circa 0,25 milioane de cai sunt sacrificați anual pentru carne (2).

Legislația UE în materie de bunăstare a animalelor urmărește să amelioreze calitatea vieții animalelor, răspunzând totodată la așteptările cetățenilor și la cerințele pieței, prin stabilirea unor standarde minime. Standardele UE în materie de bunăstare a animalelor sunt recunoscute la scară largă ca fiind unele dintre cele mai ridicate din lume. Cea mai mare parte dintre aceste standarde se referă la animalele de fermă (bunăstarea lor în exploatație, în timpul transportului și în timpul sacrificării), în timp ce legislația acoperă și animalele sălbatice, animalele de laborator și animalele de companie. Primul text legislativ al UE în materie de bunăstare a animalelor a fost introdus în urmă cu peste 40 de ani și a fost modificat în mai multe rânduri (3). Statele membre au libertatea de a adopta norme mai stricte, cu condiția ca ele să fie compatibile cu legislația UE.

Statelor membre le revine responsabilitatea de a aplica normele UE în materie de bunăstare a animalelor la nivel național, inclusiv de a realiza inspecții oficiale⁵, în timp ce Comisia Europeană (DG SANTE) are responsabilitatea de a se asigura că statele membre pun în aplicare legislația UE în mod corespunzător. Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară are responsabilitatea de a furniza Comisiei avize științifice relevante. Statele membre comunică anual Comisiei rezultatele inspecțiilor privind bunăstarea animalelor efectuate la exploatații și în timpul transportului. Comisia poate introduce acțiuni în justiție împotriva statelor membre care nu transpun și nu pun în aplicare în mod corect legislația UE (1).

Politica agricolă comună (PAC) contribuie la îndeplinirea obiectivelor în materie de bunăstare a animalelor prin intermediul ecocondiționalității (mecanism ce condiționează majoritatea plăților din partea PAC acordate fermierilor de respectarea unor cerințe minime) și prin finanțarea de activități și de proiecte în favoarea bunăstării animalelor (figura 2).

Ecocondiționalitatea este un mecanism ce condiționează majoritatea plăților efectuate în cadrul PAC (care s-au ridicat la circa 46 de miliarde de euro în 2016) de respectarea unei serii de norme privind mediul, menținerea terenurilor în bune condiții agricole, bunăstarea animalelor, precum și sănătatea publică și sănătatea animalelor și a plantelor. Mecanismul nu se aplică micilor fermieri, care reprezintă aproximativ 40 % din numărul total al fermierilor din UE (2). Fermierii care nu respectă aceste standarde și cerințe pot suferi o reducere a plăților de care beneficiază în cadrul PAC cuprinsă între 1 % și 5 % (sau chiar mai mult dacă neconformitatea este intenționată). În cazuri excepționale, autoritățile pot exclude fermieri din schemele de ajutor.

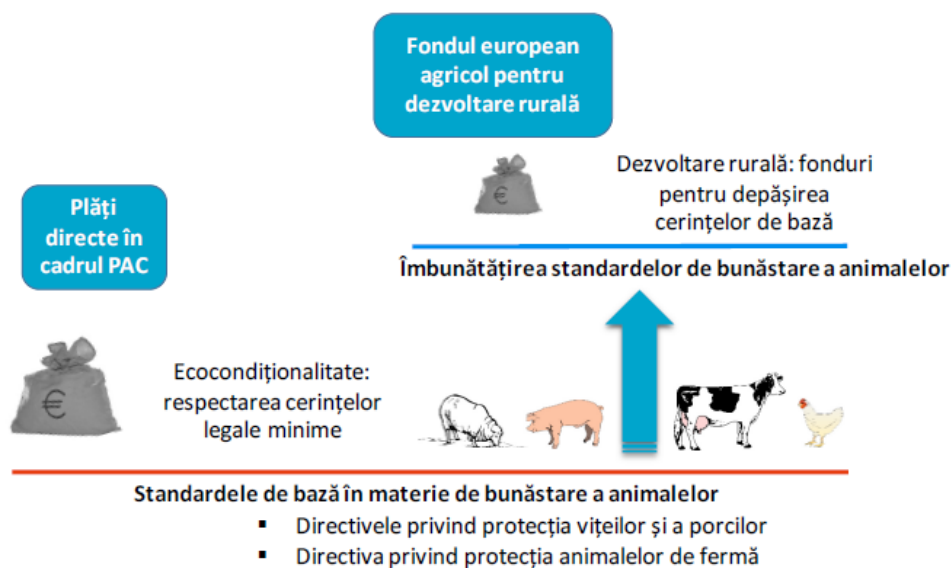

Figura 2 – Instrumentele din cadrul PAC și legătura cu legislația în materie de bunăstare a animalelor (1)

Mecanismul de ecocondiționalitate nu acoperă toate cerințele legislative referitoare la bunăstarea animalelor: el include dispoziții pentru protecția vițelilor și a porcinelor, precum și alte dispoziții care stabilesc cerințe generale pentru toate animalele de fermă.

Crescătorii de animale din sectoare care nu primesc de regulă plățile relevante din cadrul PAC (majoritatea fermelor de păsări și numeroase exploatații de porcine în anumite state membre) nu intră, prin definiție, în sfera acestui sistem de sancționare. La nivelul UE, cerințele generale în materie de ecocondiționalitate care privesc bunăstarea animalelor acoperă în jur de 55 % din totalitatea fermelor zootehnice din UE, în timp ce cerințele specifice din directiva referitoare la protecția porcinelor acoperă aproximativ 65 % din exploatațiile de porcine.

Statele membre efectuează controale la fața locului pentru a verifica dacă fermierii respectă cerințele în materie de ecocondiționalitate. Aceste controale trebuie să acopere cel puțin 1 % din beneficiarii din cadrul PAC.

Politica de dezvoltare rurală poate, la rândul ei, să vizeze obiective care țin de bunăstarea animalelor, de exemplu prin organizarea de cursuri de formare sau prin acordarea de compensații financiare pentru fermierii care aplică standarde de bunăstare a animalelor mai ridicate decât cele cerute de legislația UE și națională sau decât practica obișnuită. Statele membre decid ce măsuri doresc să activeze în funcție de nevoile lor. Comisia (DG AGRI) aprobă programele de dezvoltare rurală ale statelor membre. Pe baza programelor aprobate, statele membre procedează apoi la selecția beneficiarilor care urmează să primească finanțare.

Cea mai importantă sursă directă de finanțare din partea UE pentru activitățile privind bunăstarea animalelor este măsura de dezvoltare rurală intitulată „Plăți în favoarea bunăstării animalelor” (măsura 14), care oferă sprijin pentru standarde înalte privind creșterea animalelor ce depășesc standardele obligatorii relevante (5). Pentru perioada 2014-2020, 18 state membre au alocat acestei măsuri 1,5 miliarde de euro (ceea ce reprezintă 1,5 % din totalul cheltuielilor planificate pentru toate măsurile) (1).

În figura 3 sunt indicate cheltuielile planificate și cele efectuate pentru această măsură în perioada de programare 2014-2020. Aceste fonduri sunt completate cu fonduri naționale, bugetul total pentru această măsură ridicându-se astfel la aproape 2,5 miliarde de euro.

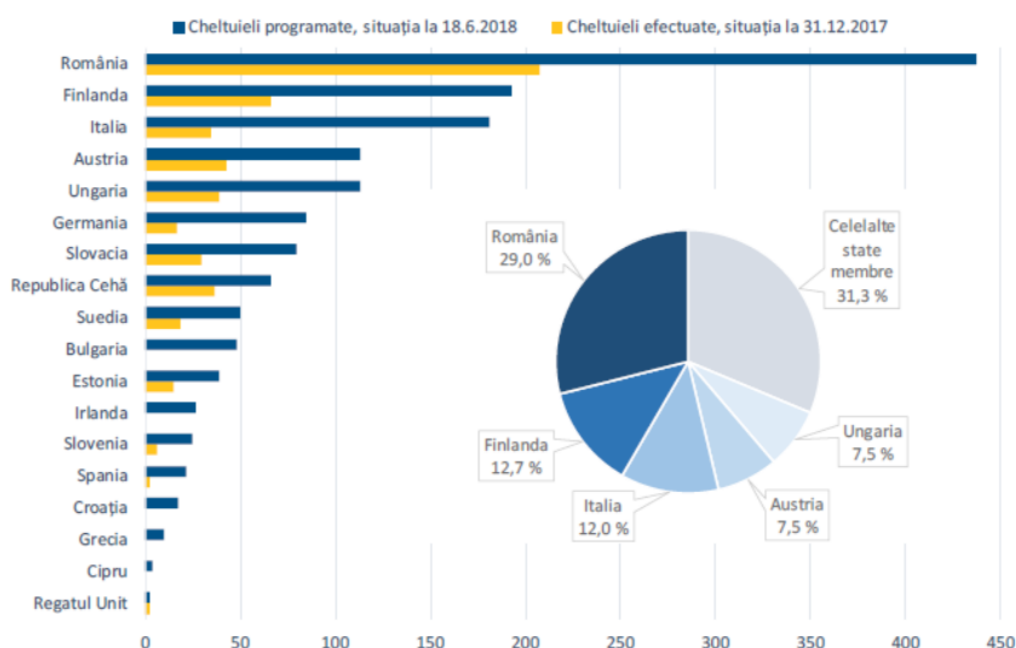

Figura 3 – Cheltuielile de dezvoltare rurală ale UE alocate măsurii 14 – „Bunăstarea animalelor” – în perioada 2014-2020 -în milioane de euro (1)

CONCLUZII

Sectorul creșterii animalelor din UE reprezintă 45 % din totalul activității agricole din Uniune. El generează o producție în valoare de 168 de miliarde de euro anual și oferă aproximativ 4 milioane de locuri de muncă. Sectoarele conexe (sectorul lactatelor, cel al prelucrării cărnii și cel al hranei pentru animale) generează, împreună, o cifră de afaceri anuală de aproximativ 400 de miliarde de euro. Aplicarea uniformă a standardelor de bunăstare a animalelor are un impact asupra condițiilor de concurență echitabile în aceste sectoare (4).

În opinia Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA), siguranța alimentară este influențată indirect de bunăstarea animalelor de fermă, date fiind legăturile strânse dintre bunăstarea animalelor, sănătatea animalelor și bolile cu transmitere prin alimente.

BIBLIOGRAFIE

1. Raportul Curții de Conturi Europene, *Bunăstarea animalelor în UE: reducerea decalajului dintre obiective ambițioase și punerea în practică*, 2018- <https://www.eca.europa.eu/>
2. Rezoluția Parlamentului European referitoare la o nouă strategie privind bunăstarea animalelor pentru 2016-2020 - https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0429_RO.html
3. DG SANTE, *Evaluation of the EU Policy on Animal Welfare and Possible Policy Options for the Future*, Bruxelles, 2010 - <https://commission.europa.eu/>
4. <https://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/animalwelfare>
5. <https://eur-lex.europa.eu/>
6. <https://www.woah.org/>

Materialul este publicat pe site-ul Direcției pentru Agricultură Județene Iași (<https://www.dajiasi.ro/>)

Întocmit,
Consilier
Roxana TOPALĂ